

העלאת קצינים בצבא הגרמני*

למן הרגע שהצעיר הגרמני נכנס לעבוד בצבא, הוא נתון לעינם הפקוחה של קצינים מיוחדים המתבוננים בו ולומדים את תכונותיו. קצינים אלה, הממונים על מיון החומר האנושי, נבחרו לתפקידם משום כשרונם להבחין בתומר יאה לקצינות. לפני שנים אחדות היתה לי הזדמנות לבוא במגע עם אחד מהם במחנה-אימון על-יד פוטסדאם. בקצה אחד של השדה נמצאה מחלקת רובאים. כל אחד מהם צריך היה לעבור את השדה, בנצלו כל אפשרות של כיסוי טבעי — סלעים, עצים, גבים. הקצין רשם קו-שלילה בכרטיס כל איש שגילה עצמו זמן רב מדי לאש הצלף של „האויב“. האיש שקיבל קיום במספר מועט ביותר זכה למתן חופשה נוספת.

הקצין הצביע על אחד האנשים. „התבונן אליו“, אמר, „יש לו מוח בקדקרו והוא משתמש בו. שים לב לריצותיו, כמה מדויקות הן“. אחרי גמר התרגיל נקרא הטוראי שמידם אל הקצין. הקצין פנה אליו בשאלות, כגון: כמה תביב עליו רובהו; האם סבור הוא שמדים מסוים היו מועילים להיילים בעברם שדה באותן המסיבות. תשובותיו היו בטעם. למחרת היה שמידם לקורפורל.

ניתנה לשמידם קבוצה קטנה, ללמדה. אנשיו למדו לעבור את השדה ולהשליך רימונים אל קו מכונת-ירייה מדומה, במהירות מרובה משל קבוצות שאר הקורפורלים. ומקץ שבועות אחדים נוספים הועלה שמידם לדרגת סרג'נט. מקץ שני חדשים אתרי זה נשלח לאקדמיה צבאית ללמוד ולהגיע למעלת קצין. לאחר שנה היה האיש ליטננט. הדבר היה בשנת 1938. בפעם האחרונה שמעתי על אודותיו לפני שנה, בקירוב. בגיל של 30 נעשה האיש מיור ונתכבד בצלב הברזל ממדרגה ראשונה בעד הצטיינות בניהוג אנשים באש. מקרהו של שמידם לא היה מן הבלתי מצויים. האיש לא היה נאצי אדוק מאד, וכן לא היו לו ידידים רבי-השפעה. אולם הוא נהן בכשרונות צבאיים.

** „טיסת-תגלחת“ — מונח לקוח מאוצר הלשון של אווירית-המלחמה הצרפתית (Vol-rasant). ופירושו: טיסה מקבילה לפני האדמה, ובמרחק מינימלי ממנה. שלא כ„טיסת-הצלילה“ הנערכת בזניקה מלוחם אל פני האדמה — כמין תנועת דקירה. שתיהן צורות-טיס נמוכות לשם התקפה מקרוב. — המ'. * מובא בקיצורים מן ה-Reader's Digest, יולי 1941.

שוב הייתי נוכח פעם אחרת יום תמים בחברתם של שופטים, בהוציאם את משפטם על כמה קפיטנים, שהוליכו, בזה אחר זה, איש איש את פלונגתו כלפי קבוצת בני-יחיה, אשר בהן הסתתר כביכול כותאיב הגון ועמו שתי מכוניות-יריה. הדיקנות והמהירות של הקפיטן בקרכו את אנשיו, בחירתו את שימת-הפעולה, שלימתו בפלונגה—כל אלה קבעו אם ראוי הוא לעלות בדרגה, או לאו. למחרת ראיתי כיצד נבחנו קציני חיל-המהנדסים בפעולות-גישור, ומפקדי רכב משוריין— באופן התקרבתם אל ביצורים. אחד מאלה האחרונים הביא את פלונגתו לשטח, שגם אני, ההדיוט, ידעתי כי ישחק שם לאבק. ראיתי את השופטים מציינים על כרטיס-האימון שלו: „אינו ראוי לפיקוד“.

שלוש שנים לפני פרוץ המלחמה ראיתי כיצד נבחרו מפקדי-רגימנטים לכוחות הממוכנים של גלי-סינכן, בתוך ערבוביה, שהיתה דומה ככל האפשר למחזה-מלחמה אמתי, צריכים היו המועמדים להראות דוגמה של פריצת-חיות— חורה מדויקת לאשר ארע אחרי-כן מקץ שלש שנים בפלנדריה. הלל האויר היה שחור מרוב אוירונים, ואוי לקצין שהשאיר את המנקים או את מכוניותיו במקום גלוי בלי הסוואה. מפציץ היה מפור על פני הדרך או על פני השדה שקים קמנים של קמח מעורב בדבק צבוע, שהמיל סימנים בלתי-נמחים בכלי הרכב שפגע בהם, וסימן היה נמתח על כרטיסו של המפקד שאנשיו נהגו ברישול. 15 איש היו מועמדים לדרגת קולונל; רק שמונה אנשים זכו בכך.

מדי שנה בשנה נותן מיניסטרוני המלחמה הודמנות לכל הקצינים לכתוב „מאמרי-תקרות“ על כמה נושאים צבאיים. מאמרים אלה נבדקים על ידי קציני המטה הראשי, הנבחרים לתפקיד זה מטעם המפקדה העליונה משום רוחב תפיסתם. המסות האלה הביאו כמה רעיונות, שקצינים בעלי „נולגלות משוריות“ היו משליכים אותם ודאי אל הסל, כגון הרעיון להוריד צבא בדאונים, שבאמריקה עדיין לעגו לו כלדבר הזיה, בו בזמן שהגרמנים כבר התכוננו להגשים אותו בהצלחה בכרתים.

אם אחד הקצינים כותב איזה „מחקר“ בלתי רגיל, מוציאה מחלקת המינויים את כרטיסו. אפשר מומחה הוא— מתאים לפיתוח ארטיילריה אנטי-טמוסית, או אולי נשקפות לו עתידות בצמרת הפיקוד. אימון האנשים שלא נועדו לעליה, הוא בדרך ההתמחות המיוחדת באחד הענפים, עד שכל אחד מהם הנהו מושלם בתכלית לתפקידו המיוחד. התפרים-הלוחמים שהתקיפו את המצודה הבלגית אָן אָמְאָל— המפתח לביצורי תעלת אלברט— חזרו על תרגיל ההתקפה הזאת במשך ירחים תמימים, על פי דוגמת המצודה שהוקמה בפרוסיה המזרחית. יום אחר יום ערכו מטוסי-שמוקה „מסך-אש“, בעוד החפרים מתקדמים בכיסוי עשן, כדי לשים מטענים של קרי-נמרד-פולדֶאָן, בעזרת מומות-תחיבה ארוכים, לתוך אשנבי-המצודה ולקבוע יורקי-אש בעמדות-פעולתם. ובשעה שהוצאה לפועל ההתקפה האמתית התקדמו הגרמנים בדייקנות שנראתה כ„סבע שני“. אכן היה זה הרגל כסבע שני.

בשנת 1939 ראיתי חיילים גרמנים מתאמנים במנקים בשנרצלר. זו היתה התכוננות לקראת ההתקדמות דרך האַרְדֶנִים, שהמטה הכללי הצרפתי חשבה לבלתי-אפשרית. השדרות הממוכנות עסקו באימון זה שעות רצופות בבת אחת, יום אחר יום. האנשים היו חוזרים מדולדלים לנמרי. „האם ישבת פעם משך שש שעות במנקה?“, שאלני אחד מהם. אמרתי כי מימי לא נתנסיתי בכך. „אל תגיע לכך!“— ענני, ומקץ חמש דקות היה כבר שקוע בשנתו. שוב ראיתיו לאחר כמה חדשים, ועתה היה מסוגל לבלות שש שעות בתוך מנקה כמעשה יום-יום.

אף רגע אחד בסדר-יומו של חייל גרמני אינו הולך לבמלה. עבודת-הבלירות, מלאכת-המטבח, עבודה-פשומה מסביב-לעמדה נעשית על ידי נוף צבאי-אורתי מורכב מאנשים שאינם מסוגלים לתפקיד הקרב. יום-יום על החייל הגרמני לחזור על פרק ב„אימון הכללי“. רימוניד מושלך אליו, ועליו לתפסו ולהשליכו חורה במהירות האפשרית. עליו להתקדם דרך יער, ולירות מן המותן אל מטרה המורטת פתאום בנתיבו. עליו להיות מסוגל לקפוץ לתוך בור חפור על ידי פגז ולא לשבור רגל. עליו להתאמן לעבור דרך סבך-תיל, מבלי שכובעו יפגע בתיל וישמיע קול. „האבידות מחמת בערות במלחמה הקודמת היו גדולות יותר מדי“, אמר לי פעם אחת קצין-מטה גרמני, „הפעם נעמט אותן בשבעים ותמשה אחוז“. דומה שהמספרים של קרב-צרפת מאשרים הנתה זו.